

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

KLASA: UP/I-351-03/22-08/51

URBROJ: 517-05-1-2-24-27

Zagreb, 27. veljače 2024.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, OIB 19370100881, na temelju odredbe članka 89. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) te na temelju odredbe članka 21. stavka 2. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), povodom zahtjeva nositelja zahvata Farma Lipine d.o.o., Ul. Ljudevita Gaja 7, Lipine, OIB 98647104169, za procjenu utjecaja na okoliš građevina za uzgoj svinja, farma Lipine, Općina Đurđenovac, Osječko – baranjska županija, donosi

NACRT RJEŠENJA

- I. Namjeravani zahvat – građevina za uzgoj svinja, farma Lipine, Općina Đurđenovac, Osječko – baranjska županija, nositelja zahvata Farma Lipine d.o.o., Ul. Ljudevita Gaja 7, Lipine, temeljem studije o utjecaju na okoliš koju je izradio listopadu 2023. godine ovlaštenik PROMO EKO d.o.o. iz Osijeka – prihvatljiv je za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i ovim Rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša (A) i provedbu programa praćenja stanja okoliša (B).**

A. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

A.1. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA TIJEKOM PRIPREME I IZGRADNJE

Opća mjera

- A.1.1. U okviru izrade Glavnog projekta izraditi elaborat u kojem će biti prikazan način na koji su u Glavni projekt ugrađene mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša iz ovog Rješenja. Elaborat mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova zaštite okoliša, u suradnji s projektantom.

Zrak

- A.1.2. Tijekom izgradnje pri suhom vremenu prskati vodom prometnice na kojima je sedimentirala prašina kako bi se spriječilo podizanje prašine s prometnica uslijed odvijanja prometa.
- A.1.3. Isključivati pogonske motore građevinske mehanizacije i transportnih vozila koja se koriste pri izgradnji, kada nisu u uporabi.
- A.1.4. U skladu sa zahtjevom proizvođača opreme redovito servisirati tehnološku opremu.

Tlo i vode

- A.1.5. Interventno servisiranje mehanizacije obavljati na način da se spriječi istjecanje ulja i goriva u okoliš.
- A.1.6. Nakon iskopa humusni sloj sačuvati te ga koristiti pri hortikulturnom uređenju područja zahvata.
- A.1.7. Vodoopskrbu građevina zahvaćanjem podzemne vode iz zdenca projektirati i dimenzionirati na osnovi hidrogeoloških pokazatelja i analize vode. Glavni projekt mora sadržavati rješenje kojim će se za planiranu namjenu osigurati dovoljne količine zdravstveno ispravne vode. Vodoistražnim radovima analizirati utjecaj crpljenja planiranim kapacitetom i ako je potrebno, predvidjeti mjere za sprječavanje negativnog utjecaja na korisnike u okruženju.
- A.1.8. Sve objekte internog sustava odvodnje otpadnih voda i odvodnje gnojovke izvesti vodonepropusno, a prije puštanja u rad podvrgnuti kontroli ispravnosti na svojstvo vodonepropusnosti, strukturalne stabilnosti i funkcionalnosti.

Krajobraz

- A.1.9. Pri uređenju krajobraza koristiti isključivo autohtone biljne vrste.

Buka

- A.1.10. Građevinske radove izvoditi malobučnim strojevima, uređajima i sredstvima za rad i transport.
- A.1.11. Bučne radove obavljati tijekom dnevnog razdoblja, a samo u izuzetnim slučajevima, kada to zahtijeva tehnologija, tijekom noći.
- A.1.12. Redovito kontrolirati i održavati u tehnički ispravnom stanju postrojenja i vozila.

Otpad

- A.1.13. Sav otpad koji nastaje tijekom rekonstrukcije razvrstavati po vrsti te privremeno skladištiti na za to predviđeno mjesto na lokaciji.

MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA USLIJED NEKONTROLIRANOG DOGAĐAJA

- A.1.14. Pri korištenju strojeva i vozila na lokaciji primjenom postupaka dobre prakse kod manipulacije gorivima i mazivima onemogućiti istjecanje ili ispuštanje tekućina u okoliš.
- A.1.15. Pri građenju za slučaj istjecanja pogonskog goriva ili maziva iz strojeva ili vozila, na lokaciji imati interventne količine sredstava za suho čišćenje tla.
- A.1.16. U slučaju izlijevanja naftnih derivata iz spremnika strojeva, odmah poduzeti mjere za sprječavanje daljnjeg razlijevanja, sakupiti onečišćeno tlo ili vodu, staviti u posebne bačve te predati ovlaštenoj osobi.
- A.1.17. Izraditi i provoditi *Operativni plan interventnih mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda*.

A.2. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA TIJEKOM KORIŠTENJA

Klima i zrak

- A.2.1. Redovitim čišćenjem i održavanjem građevina i internih površina za manipulaciju smanjiti fugitivnu emisiju prašine te emisije amonijaka s lokacije zahvata.
- A.2.2. Redovito održavati rashladne uređaje koji sadrže fluorirane stakleničke plinove.

Tlo i vode

- A.2.3. Gnojovku zajedno s industrijskom otpadnom vodom od pranja objekata i otpadnom vodom od ispiranja filtera odvoditi vodonepropusnim sustavom u lagunu. Laguna mora biti vodonepropusna i dovoljnog kapaciteta za 6 mjesечно razdoblje prikupljanja gnojovke.
- A.2.4. Industrijske otpadne vode od ispiranja filtera prije ispuštanja u lagunu pročititi u odgovarajućem uređaju tako da sastav istih odgovara očekivanim vrijednostima na osnovi kojih je analiziran utjecaj na podzemne vode.
- A.2.5. Otpadne vode iz dezbarijera nakon neutralizacije kao i sanitarne otpadne vode prikupljati u vodonepropusnu sabirnu jamu za prihvatanje sanitarnih otpadnih voda i voda iz dezbarijere te ih prazniti od strane ovlaštene osobe.
- A.2.6. Oborinske vode s krovnih površina ispuštati na okolne zelene površine. Oborinske vode s internih prometnica i manipulativnih površina ispuštati u oborinske kanale na lokaciji zahvata te u zelene površine farme.
- A.2.7. Procijedeni silažni sok odvoditi do vodonepropusne sabirne jame te ga prepumpavati u cisterne i odvoziti u lagune.
- A.2.8. Temeljem kemijske analize stajskog gnoja osigurati poljoprivredne površine za primjenu gnojovke do graničnih vrijednosti 170 kg N/ha godišnje.
- A.2.9. Izraditi i provoditi Plan rada i održavanja vodnih građevina za odvodnju i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.
- A.2.10. Redovito čistiti lagune od istaloženog mulja sukladno Planu rada i održavanja vodnih građevina za odvodnju i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Bioraznolikost

- A.2.11. Redovito održavati zelene pojaseve uz rub lokacije zahvata, kako bi se spriječilo širenje invazivnih vrsta.

Buka

- A.2.12. Nakon puštanja farme u pogon, nakon 90 dana (probni rad) provesti mjerenja buke te mjerenje nakon svake zamjene uređaja koji je značajniji izvor buke. Ukoliko izmjerene vrijednosti buke na referentnim točkama pokažu prekoračenje dozvoljenih vrijednosti, poduzeti dodatne mjere smanjenja buke kako bi se kumulativni utjecaj buke koja se širi u okoliš s predmetne lokacije sveo na prihvatljivu razinu. Ovlaštena osoba koja provodi mjerenja će ovisno o situaciji na terenu odabrati mjerne točke.

Otpad

- A.2.13. Skladištiti otpad na mjestu nastanka odvojeno po vrstama otpada na za to predviđeno mjesto na lokaciji najduže do jedne godine od njihova nastanka.
- A.2.14. Otpad skladištiti u spremnicima za skladištenje otpada koji moraju biti izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada i na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka i po potrebi nepropusno zatvaranje te označeni čitljivom oznakom koja sadrži podatke o nazivu posjednika otpada, ključni broj i naziv otpada te u slučaju opasnog otpada, natpis »OPASNI OTPAD« i oznaku odgovarajućeg opasnog svojstva otpada.
- A.2.15. Podna površina skladišta za otpad mora biti nepropusna za otpad koji se u njemu skladišti i izvedena na način da se rasuti otpad može jednostavno ukloniti sa podne površine.

Postupak s uginulim životinjama

- A.2.16. Uginule životinje privremeno skladištiti u spremniku na temperaturi do 4 °C smještenom u odvojenom, zatvorenom prostoru na farmi. Uginule životinje odvoziti jednom do dva puta tjedno od strane ovlaštene osobe.

A.3. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA U SLUČAJU NEKONTROLIRANOG DOGAĐAJA

- A.3.1. U slučaju masovnog uginuća svinja zbog pojave neke bolesti ili zbog nekih drugih okolnosti postupati prema mjerama nadležnog veterinarskog inspektora i na taj način spriječiti mogući štetan utjecaj na zdravlje ljudi ili na okoliš.

A.4. MJERA ZAŠTITE OKOLIŠA NAKON PRESTANKA KORIŠTENJA

- A.4.1. Rastavljanje opreme i građevina provoditi temeljem *Plana zatvaranja i razgradnje postrojenja*.

B. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

Zrak

- B.1. Jednom godišnje provoditi praćenje emisija prašine za prethodnu godinu procjenom temeljem faktora emisija.
- B.2. Jednom godišnje pratiti emisije amonijaka u zrak za prethodnu godinu procjenom primjenom faktora emisije.
- B.3. Rashladne uređaje i opremu s više od 3 kg rashladne tvari prijaviti na obrascu PNOS nadležnoj instituciji.

Vode i tlo

- B.4. Provoditi kontrolu ispravnosti internog sustava za odvodnju otpadnih voda na svojstvo vodonepropusnosti, strukturalne stabilnosti i funkcionalnosti.
- B.5. Provoditi ispitivanje sastava otpadnih voda od pranja uređaja za preradu vode prije ispusta u lagunu.
- B.6. Voditi očevidnike o vremenu pražnjenja sabirnih jama i laguna te količini odvezenog sadržaja i pravnoj osobi koja je zbrinula sadržaj.
- B.7. Jednom godišnje napraviti izračun ukupno ispuštenog dušika i fosfora primjenom analize gnoja ili primjenom bilance masa. Izračun se izrađuje za svinje za tov.
- B.8. Obaviti analize sastava gnojovke na sljedeće parametre: sadržaj suhe tvari stajskog gnoja, sadržaj ukupnog i amonijskog dušika (N), sadržaj fosfora (P₂O₅), sadržaj kalija (K₂O), pH stajskog gnoja najmanje dva puta godišnje iz laguna prije predaje subjektima koji ga primjenjuju na poljoprivrednim površinama. Mjerenje te analizu podataka dobivenih mjerenjem obavlja ovlaštena osoba.
- B.9. Predvidjeti kontrolu i praćenje stanja podzemnih voda putem piezometara u pravcu toka podzemne vode uzvodno (na jednom mjernom mjestu) i nizvodno (dva mjerna mjesta) u odnosu na lagune. Prilikom uzorkovanja vode iz piezometara mjeriti i razinu podzemne vode, a uzorke za analizu uzimati pri dubini od 1,0 m prvog vodonosnog sloja, te analizama određivati vrijednosti sljedećih pokazatelja: amonijski dušik, nitrati, fekalni koliformi, ukupni koliformi i fosfati. Vrijednosti pokazatelja tijekom praćenja uspoređivati s nultim stanjem sastava podzemnih voda (rezultati prve analize) i ako iste upućuju na onečišćenje poduzimati potrebne mjere.

II. Nositelj zahvata Farma Lipine d.o.o., Ul. Ljudevita Gaja 7, Lipine, dužan je osigurati provedbu mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša, kako je to određeno ovim Rješenjem.

III. Rezultate praćenja stanja okoliša nositelj zahvata Farma Lipine d.o.o., Ul. Ljudevita Gaja 7, Lipine, je obvezan dostavljati Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja na propisani način i u propisanim rokovima sukladno posebnom propisu kojim je uređena dostava podataka u informacijski sustav.

- IV. Nositelj zahvata Farma Lipine d.o.o., Ul. Ljudevita Gaja 7, Lipine, podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja na okoliš zahvata iz točke I. izreke ovog rješenja. O troškovima ovog postupka odlučit će se posebnim Rješenjem koje prileži u spisu predmeta.**
- V. Ovo Rješenje prestaje važiti ako u roku od dvije godine od dana izvršnosti Rješenja nositelj zahvata Farma Lipine d.o.o., Ul. Ljudevita Gaja 7, Lipine, ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu. Važenje ovog Rješenja, na zahtjev nositelja zahvata Farma Lipine d.o.o., Ul. Ljudevita Gaja 7, Lipine, može se jednom produžiti na još dvije godine, uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni ovim Rješenjem.**
- VI. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.**
- VII. Sastavni dio ovog Rješenja je sljedeći grafički prilog:**
- Prilog: Pregledna situacija objekata na lokaciji zahvata

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata Farma Lipine d.o.o., Ul. Ljudevita Gaja 7, Lipine, podnio je Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) 30. prosinca 2022. godine zahtjev za procjenu utjecaja na okoliš građevina za uzgoj svinja, farma Lipine, Općina Đurđenovac, Osječko – baranjska županija. U zahtjevu su navedeni svi podaci i priloženi svi dokumenti i dokazi sukladno odredbama članka 80. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša (dalje u tekstu: Zakon) te članka 8. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (dalje u tekstu: Uredba), kao što su:

- Potvrda Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Osječko-baranjske županije o usklađenosti zahvata s prostorno-planskom dokumentacijom (KLASA: 350-01/22-01/8; URBROJ: 2158-16/29-22-2 od 19. rujna 2022. godine).
- Rješenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva (KLASA: UP/I-352-03/22-06/32; URBROJ: 517-10-2-2-22-2 od 8. srpnja 2022. godine) da je planirani zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu.
- Studija o utjecaju na okoliš (dalje u tekstu: Studija), koju je izradio ovlaštenik PROMO EKO d.o.o. iz Osijeka, kojem je Ministarstvo izdalo Rješenje za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/22-08/08; URBROJ: 517-05-1-1-22-2 od 13. listopada 2022. godine). Studija je izrađena u prosincu 2022. godine, a dopunjena u listopadu 2023. godine. Voditeljica izrade Studije je Nataša Uranjek, mag.ing.agr.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka procjene utjecaja na okoliš, sukladno članku 80. stavku 3. Zakona i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskim stranicama Ministarstva objavljena je 15. svibnja 2023. godine Informacija o zahtjevu nositelja zahvata za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš (KLASA: UP/I-351-03/22-08/51; URBROJ: 517-05-1-1-23-2 od 28. travnja 2023. godine).

Odluka o imenovanju savjetodavnog stručnog povjerenstva u postupku procjene utjecaja na okoliš (dalje u tekstu: Povjerenstvo) donesena je temeljem članka 87. stavaka 1., 4. i 5. Zakona 31. srpnja 2023. godine (KLASA: UP/I-351-03/22-08/51; URBROJ: 517-05-1-1-23-14).

Povjerenstvo je održalo dvije sjednice. Na **prvoj sjednici** održanoj 3. listopada 2023. godine u Breznici Našičkoj, Povjerenstvo je utvrdilo da je Studija cjelovita i u svojim bitnim elementima stručno utemeljena i izrađena u skladu s propisima, te predložilo da se istu dopuni u skladu s primjedbama članova Povjerenstva i nakon dorade i suglasnosti članova uputi na javnu raspravu.

Ministarstvo je 6. studenoga 2023. godine donijelo Odluku o upućivanju Studije na javnu raspravu u trajanju od trideset dana (KLASA: UP/I-351-03/22-08/51; URBROJ: 517-05-1-1-23-20), a koordinaciju javne rasprave (osiguranje i provedbu) povjerilo Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Osječko-baranjske županije. Javna rasprava održana je u razdoblju od 23. studenog do 22. prosinca 2023. godine. Javno izlaganje održano je 7. prosinca 2023. godine u Općini Đurđenovac, Ulica grada Vukovara 1, Đurđenovac. Javni uvid u Studiju javnosti i zainteresiranoj javnosti je omogućen za vrijeme trajanja javne rasprave u službenim prostorijama Općine Đurđenovac, na adresi Ulica grada Vukovara 1, Đurđenovac i u službenim prostorijama Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, na adresi Europske avenije 11, Osijek, svakog radnog dana u vremenu od 9,00 do 12,00 sati.

Povjerenstvo je na **drugoju sjednici** održanoj 22. siječnja 2024. godine u Zagrebu u skladu sa člancima 14. i 16. Uredbe donijelo Mišljenje o prihvatljivosti zahvata, kojim je ocijenilo predmetni zahvat prihvatljivim za okoliš te predložilo mjere zaštite okoliša te program praćenja stanja okoliša.

Prihvatljivost zahvata obrazložena je na sljedeći način: *Predmet zahvata je rekonstrukcija postojeće farme za intenzivni tov svinja – farma Lipine na kojoj se dulji niz godina provodi intenzivni uzgoj svinja. Zahvatom je planirana rekonstrukcija manipulativnih površina, rekonstrukcija zgrada za tov svinja, rekonstrukcija hidrantske i sanitarno-tehnološke vodovodne mreže te rekonstrukcija laguna. Planirani kapacitet farme nakon rekonstrukcije je 5.184 mjesta za tovljenike.*

Opskrba objekata farme strujom i plinom je riješena putem postojećeg priključka na javne opskrbe mreže.

Na predmetnoj svinjogojskoj farmi u proizvodnim objektima planirana je primjena sustava tova bez stelje na potpuno rešetkastom podu, što je povezano s manjim emisijama prašine. Predviđena je automatska suha hranidba životinja po volji. Hrana se prilagođava razvojnoj fazi i starosti svinja i priprema prema točno određenim recepturama kako bi se zadovoljile sve nutritivne potrebe svinja. Ispred svakog objekta nalazit će se 2 silosa. Punjenje silosa obavljat će se direktno iz kamiona za rinfuzni prijevoz hrane. Lančastim transporterima hrana se doprema do hranilica. Svaki odjeljak ima posebno upravljanje sa hranidbom koje se podešava ovisno o starosti svinja. Sustav za hranidbu svinja će biti zatvoren i automatiziran (senzor reagira na zadnju punu hranilicu).

Vodoopskrba na farmi osigurana je iz vlastitog zdenca koji se nalazi na lokaciji zahvata. Za potrebe tehnološkog procesa na lokaciji, odnosno za korištenje tehnološke vode u proizvodnim objektima i za čišćenje istih te za sanitarne potrebe u upravnoj zgradi potrebno je povećanje količina crpljenih podzemnih voda iz postojećeg zdenca koji se nalazi na k.č.br. 54/1 k.o. Klokočevci, sa postojećih 16.000 m³/god. na 26.000 m³/god. Sukladno navedenom, nositelj zahvata će zatražiti novu koncesiju za gospodarsko korištenje vode u prethodno navedenoj količini. Zbog neodgovarajuće kvalitete vode iz zdenca, zahvatom je planirana ugradnja sustava za kondicioniranje vode.

Radi osiguranja dovoljne količine požarne vode, također je planirana izgradnja spremnika veličine 10,5 x 5,5 x 2,0 m. Na stropnoj ploči spremnika će se izgraditi prostor za opremu za doradu vode.

Predviđena ventilacija prostora obavlja se kombinacijom prirodne ventilacije putem ventilacijskih zaklopki te prisilne ventilacije putem krovnih odsisnih ventilatora. Ventilacijske zaklopke upravljane su automatikom koja je zadužena za održavanje zadanih mikroklimatskih uvjeta. U trenucima kada prirodna ventilacija ne može zadovoljiti zadane mikroklimatske uvjete pali se automatski prisilna ventilacija putem krovnih ventilatora. Krov je izoliran kako bi se ljeti spriječilo zagrijavanje zraka u objektima. Upravljanje ventilacijom i grijanjem bit će preko centralne upravljačke jedinice. Svi objekti bit će povezani informatičkim kablom na centralno računalo koje će putem uređaja (sondi) za mjerenje temperature i vlage bilježiti sve parametre rada sustava, te će biti omogućena dojava nepravilnosti u radu putem alarma (svjetlosni i zvučni). Kako je sustav potpuno automatiziran i radi na principu podtlaka, svi otvori u objektu moraju biti jako dobro brtvljeni.

Tijekom zimskog perioda u objektima za tov je predviđeno dogrijavanje zraka pomoću plinskih grijalica. Plinske grijalice su kontrolirane termostatom ili putem računala i opremljene su zaštitom od plamena. Ako se iz nekog razloga uređaj ne pali ili se plamen ugasi, opskrba plinom odmah prestaje sa radom. Za rad navedenih grijalica nije potreban priključak na dimnjak. Za rad navedenih uređaja na lokaciji se nalazi postojeći priključak na javnu plinsku distribucijsku mrežu.

Rasvjeta u zgradi za tov svinja je prirodna-prozorima na bočnim zidovima te umjetna - rasvjetnim tijelima. Umjetna rasvjeta je automatski upravljana. Na lokaciji će biti izvedena i vanjska rasvjeta.

Zdravstvenim kontrolama na farmi sve sumnjive i bolesne životinje će se izdvajati u posebne boksove te će se nad njima provoditi odgovarajući veterinarski postupci. Uginuća će se sanirati prema propisanim postupcima na neškodljiv način, za što će na farmi postojati posebna rashladna komora - kontejner za uginule životinje s temperaturom na +4 °C do odvoza lešina u kafileriju.

Nakon završetka tova objekt se pere visokotlačnim uređajima za pranje i uklanjaju se svi ostaci organske tvari.

Kako bi se osigurala dezinfekcija kotača vozila na ulazu i na izlazu iz farme nalaze se postojeće dezinfekcijske barijere na kolnom i pješačkom ulazu koje su ispunjene vodenom otopinom dezinficijensa. U sklopu dezinfekcijske barijere su i dezinfekcijska vrata.

Gnojovka i industrijske otpadne vode od pranja objekata se zajedno putem rešetkastog poda kanaliziraju u sabirne kanale ispod proizvodnih objekata. Na kraju kanala ugrađeni su sifoni - čepovi. Podizanjem zatvarača – čepova gnojovka se kanalizacijskim sustavom iz proizvodnih objekata odvodi do predlagune za prihvatanje gnojovke. Gnojovka će se iz predlagune prepumpavati u cisterne te odvoziti u lagune koje se nalaze oko 200 m sjeverno od sabirne jame.

Na lokaciji farme bit će izveden razdjelni sustav odvodnje otpadnih voda.

Otpadne vode koje će nastajati radom svinjogojske farme su sljedeće: sanitarne otpadne vode, otpadne vode iz dezinfekcijskih barijera, oborinske voda s internih i manipulativnih površina, industrijske otpadne vode od pranja objekata, industrijske otpadne voda od pranja filtera u

postrojenju za preradu vode, procjedne vode (silazni sok) horizontalnih silosa. Uz lokaciju farme nije izgrađen javni kanalizacijski sustav.

Oborinska voda s krovnih površina objekata se ispušta u zelene površine na čestici farme.

Sanitarne otpadne vode koje nastaju u garderobno-sanitarnom bloku odvodit će se u vodonepropusnu sabirnu jamu. Sabirna jama će se prazniti od strane ovlaštene osobe za obavljanje te djelatnosti. Zahvatom je predviđena rekonstrukcija sabirne jame. Sabirna jama ima ugrađen preljev. Zahvatom je predviđeno zatvaranje i hidroizoliranje preljeva.

Otpadna voda iz dezinfekcijskih barijera (kolna i pješačka) će se prikupljati zatvorenim sustavom odvodnje, neutralizirati i odvoditi u postojeću sabirnu jamu smještenu uz barijere. Sabirna jama će se prazniti od strane ovlaštene osobe za obavljanje te djelatnosti, ako će tehnologija zahtijevati kompletnu izmjenu sadržaja u dezinfekcijskoj barijeri. U ostalim slučajevima redovitog ciklusa proizvodnje, dezinfekcijska barijera se samo nadopunjava s potrebnom količinom sredstva za dezinfekciju.

Odvodnja oborinskih voda s internih prometnica i manipulativnih površina riješena je izvedbom uzdužnih i poprečnih padova površine. Jednim dijelom riješit će se ispuštanjem u otvorene postojeće oborinske kanale na samoj farmi, te u zelene površine farme. Otvoreni oborinski kanali farme su spojeni na kanal melioracijske odvodnje na čestici 1055 k.o. Klokočevci, a koji pripada vodnom tijelu CDRN0090_001, Našička rijeka. Na lokaciji farme je predviđen promet u mirovanju, odnosno parkirališna mjesta. Površina parkirališta je izvedena od travnih opločnika, te se oborinska voda procjeđuje kroz površinu parkinga.

Otpadne vode nastale od ispiranja filtera postrojenja za preradu vode će se odvoditi u armiranobetonsku taložnicu. Otpadna voda od ispiranja filtera u postrojenju za preradu vode nakon prolaska kroz taložnicu i njezino pročišćavanje novoprojektiranim zatvorenim i vodonepropusnim cjevovodom će se odvoditi u predlagunu iz koje će se cisternama odvoziti u lagune za gnojovku.

U cilju sprečavanja istjecanja silaznog soka (procjedne vode) u okolno tlo, odvodnja s površine horizontalnih silosa riješit će se ugradnjom betonskih kanalice u punoj širini horizontalnih silosa. Betonska kanalice izvest će se s padom prema slivnicima otkud se sustavom kanalizacijskih cijevi procijeđeni silazni sok odvodi do sabirne jame, odakle se prepumpava u cisterne i odvozi u lagune.

Industrijske otpadne vode od pranja objekata se zajedno s gnojovkom putem rešetkastog poda kanaliziraju u sabirne kanale ispod objekata za tov. Na kraju kanala ugrađeni su sifoni - čepovi. Podizanjem zatvarača – čepova gnojovka se kanalizacijskim sustavom iz objekata za tov odvodi do vodonepropusne predlagune. Gnojovka će se iz predlagune prepumpavati u cisterne te odvoziti u lagune koje se nalaze oko 200 m sjeverno od predlagune na k.č.br. 52/1 k.o. Klokočevci.

Nakon rješenja imovinsko pravnih odnosa s Republikom Hrvatskom na čijem se zemljištu (k.č.br. 52/1 k.o. Klokočevci) nalaze lagune (2 kom.) pojedinačnog kapaciteta od 10.450 m³, zahvatom je predviđena sanacija laguna na način da se iste očiste do ostvarivanja svog punog kapaciteta te da se oblože namjenskim PE folijama za osiguranje vodonepropusnosti laguna.

Gnojovka će se nakon odležavanja u lagunama u povoljnim agrovegetacijskim uvjetima odvoziti i aplicirati na poljoprivredne površine. Dispozicija na poljoprivredne površine će se

obavljati u vrijeme kada na površinama nema usjeva te kada su povoljni agrotehnički uvjeti za razastiranje gnoja. Dinamika i rokovi izvoženja ovisit će o plodoredu usjeva u pojedinoj godini.

Lokacija planiranog zahvata ne nalazi se unutar **zaštićenih područja**. Najbliže zaštićeno područje lokaciji predmetnog zahvata je spomenik parkovne arhitekture Našice - park oko dvorca, udaljen oko 10 km od lokacije zahvata. Obzirom na udaljenost zahvata od najbližeg zaštićenog područja te lokalnog karaktera samog zahvata, isti neće imati utjecaj na zaštićena područja.

Lokacija zahvata se ne nalazi na području ekološke mreže Natura 2000. Na širem promatranom području, na udaljenosti od oko 570 m od lokacije zahvata nalazi se područje ekološke mreže Natura 2000, odnosno područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000011 Ribnjaci Grudnjak i Našice te područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) 2001085 Ribnjak Grudnjak s okolnim šumskim kompleksom. Sukladno prethodno navedenom, planirani zahvat neće imati utjecaj na područja **ekološke mreže**. Na lokaciji zahvata nema rijetkih i ugroženih stanišnih tipova sukladno propisu o stanišnim tipovima i karti staništa. Budući da će se planirana rekonstrukcija odvijati unutar obuhvata lokacije postojeće farme, neće doći do zauzeća novih površina koja se nalaze u okruženju lokacije zahvata. Sukladno prethodno navedenom, planirani zahvat neće imati utjecaja na ugrožene i rijetke stanišne tipove.

Mogući utjecaj na **tlo** planiranog zahvata mogu se pojaviti prilikom rekonstrukcije postojećih građevina, prilikom građenja novih te uslijed rada postrojenja. Prilikom samog građenja utjecaj na tlo će se očitovati zbog trajnog gubitka tla i onečišćenja prilikom građevinskih radova. Tijekom izgradnje novih objekata na lokaciji zahvata smanjit će se zelena površina, skinut će se humusni sloj tla. Kod građenja i rada postrojenja, korištenje mehanizacije i radnih strojeva može imati negativan utjecaj na tlo uslijed istjecanja ili neispravne manipulacije s gorivom i mazivom iz strojeva i opreme.

Tijekom izgradnje zahvata može doći do onečišćenja **voda** uslijed neodgovarajuće organizacije tijekom građenja, odnosno izlivanja maziva iz građevinskih strojeva, izlivanja goriva tijekom pretakanja, nepropisnog skladištenja otpada – istrošena ulja, iskopani materijali. Tijekom rada postrojenja može doći do onečišćenja voda uslijed propuštanja kanalizacije zbog neodržavanja sustava za odvodnju otpadnih voda kao što su: sanitarne otpadne vode, otpadne vode iz dezinfekcijskih barijera, oborinske voda s internih i manipulativnih površina, industrijske otpadne vode od pranja objekata, industrijske otpadne vode od pranja filtera u postrojenju za preradu vode i procjedne vode (silažni sok) horizontalnih silosa. Utjecaj svinjogojske farme na vode je moguć i u slučaju neadekvatnog načina izgnojavanja, skladištenja i zbrinjavanja gnojovke. Kod sustava izgnojavanja može doći do onečišćenja podzemnih voda ukoliko bi došlo do propuštanja sustava za izgnojavanje i lagune.

Skladištenje gnojovke bi moglo uzrokovati onečišćenje kada bi se nakon izgnojavanja gnojovka skladištila na propusne površine ili direktno na poljoprivredno zemljište. Sukladno analizi sirove vode iz zdenca koja je izrađena na susjednoj k.č.br. 52/3, k.o. Klokočevci gdje će se nalaziti druga svinjogojska farma kapaciteta 490 mjesta za krmače, u vodi su prisutne povećane koncentracije amonija, željeza, mangana i arsena koji će biti potrebno pročistiti u postrojenju za preradu vode. Filteri postrojenja za preradu vode iz zdenca ispirat će se noću u protustrujnom načinu rada vodom iz zdenca bez upotrebe kemijskih sredstava.

Otpadne vode od pranja filtera će se nakon pročišćavanja u taložnici cjevovodom odvoditi u predlagunu te iz nje cisternama u postojeće lagune. Prema rezultatima analiza otpadnih industrijskih voda od pranja filtera na farmama koje koriste istu tehnologiju prerade i pročišćavanja u ovim vodama, očekuju se koncentracije željeza, mangana i arsena u skladu s

propisom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda. Opskrba vodom na lokaciji je osigurana iz vlastitog zdenca. Sirova voda iz zdenca transportirat će se do postrojenja za prerađu vode, a zatim će se prerađena voda rekonstruiranom vodoopskrbnom mrežom farme koristiti za sanitarne i industrijske namjene.

Radom postojećeg zdenca za crpljenje podzemne vode koji se nalazi na lokaciji zahvata predviđeno je ukupno zahvaćanje podzemne vode u količini od oko 26.000 m³/god. U odnosu na postojeće crpljene količine, planirano povećanje iznosi 10.000 m³/god. Prema Ugovoru o koncesiji za zahvaćanje voda za tehnološke potrebe na farmi za tov svinja Lipine (Klasa: UP/I-034-02/00-01/50, Ur.broj: 527-1-2/46-00-0003, Zagreb 14.03.2000.) moglo se zahvaćati vodu u količini od najviše $Q_{max} = 44,00$ m³/dan, odnosno najviše $Q_{max} = 16.000,00$ m³/godišnje. Budući da je planirano povećanje količine crpljene vode, nositelj zahvata će zatražiti novu koncesiju za gospodarsko korištenje vode u prethodno navedenoj količini.

Planirano povećanje količina zahvaćenih voda u iznosu od 10.000 m³/god, iz tijela podzemne vode CDGI_23 – ISTOČNA SLAVONIJA – SLIV DRAVE IDUNAVA, iznositi će oko 0,0024 % od ukupnih količina obnovljivih zaliha navedenog tijela podzemne vode. Shodno navedenom, ukupno zahvaćene količine navedenog tijela podzemne vode bi iznosile 5,3024 %. S obzirom na zanemarivu vrijednost crpljenja podzemnih voda u odnosu na ukupnu količinu obnovljivih zaliha ne očekuje se negativan utjecaj zahvata na količinsko stanje navedenog tijela podzemne vode. Nadalje, sukladno Hidrogeološkom Elaboratu za zahvat vode iz podzemnih vodonosnika iz zdenca na lokaciji farma Lipine d.o.o. zdenac je bio testiran za potrebe utvrđivanja izdašnosti. Prema dobivenim rezultatima utvrđeno je da je sadašnja izdašnost zdenca od $Q_{max} = 4,26$ l/s dovoljna za zadovoljavanje potreba farme, odnosno za količinu od 26.000 m³/god. Tražene potrebe moguće je zadovoljiti radom zdenca po režimu od 8 h na dan s crpnom količinom od 2,47 l/s, a dokazanom maksimalnom izdašnosti istu količinu je moguće zadovoljiti i uz znatno kraći rad zdenca na dan. Iz navedenog je vidljivo da izdašnost postojećeg zdenca zadovoljava potrebe farme za vodom.

Budući da na lokaciji nema ispuštanja nepročišćenih otpadnih voda u okoliš, osim čistih i potencijalno onečišćenih oborinskih voda, neće biti utjecaja na kemijsko i količinsko stanje tijela podzemne vode CDGI_23 – ISTOČNA SLAVONIJA – SLIV DRAVE I DUNAVA. Odvodnja oborinskih voda s internih prometnica i manipulativnih površina riješena je izvedbom uzdužnih i poprečnih padova površine. Jednim dijelom riješit će se ispuštanjem u otvorene postojeće oborinske kanale na samoj farmi, te u zelene površine farme. Uzimajući u obzir kapacitet postrojenja i mali broj kamiona koji će dolaziti na lokaciju te koji se neće dulje zadržavati na lokaciji, odnosno bit će prisutni na lokaciji u vremenu dok se ne istovare ili utovare proizvodi i sirovine, nije vjerojatno onečišćenje vodnih tijela u okruženju od oborinskih voda s internih prometnica i manipulativnih površina.

Sukladno izvratku iz karte opasnosti od poplava po vjerojatnosti pojavljivanja lokacija zahvata se nalazi na području opasnosti od poplava te se ne nalazi na području rizika od poplava. Na području male vjerojatnosti pojavljivanja od poplava se nalaze postojeće lagune za skladištenje gnojovke, a koje se nalaze na k.č.br. 52/1 k.o. Klokočevci. Proizvodni objekti te ostali pomoćni objekti farme na k.č.br. 53/2 i 54/1 k.o. Klokočevci se ne nalaze na području od opasnosti od poplava. Budući da se lagune nalaze na području male vjerojatnosti od poplava (povratno razdoblje od 1000 godina) te da se oko laguna nalazi nasip visine 2 m, ne očekuje se negativan utjecaj poplava na iste.

Prema Tablici 4. III. Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla („Narodne novine“, broj 73/21, u daljnjem tekstu: Akcijski program) veličina spremnika za stajski gnoj prema vrsti domaće životinje i obliku stajskog gnoja, za šestomjesečno razdoblje prikupljanja (u m³), skladišni prostor mora svojom veličinom osigurati 3.318 m³. Na farmi će se industrijska otpadna voda od pranja objekata odvoditi

zajedno s gnojovkom u lagune. Količina industrijske otpadne vode od pranja objekata za šestomjesečno razdoblje bit će 518,5 m³, odnosno 1.037 m³ godišnje. Osim industrijskih otpadnih voda od pranja objekata i gnojovke u lagune će se odvoditi i otpadna voda nastala od ispiranja filtera postrojenja za preradu vode te silažni sok (procjedna voda) s površine horizontalnih silosa. Količina otpadnih voda nastalih od ispiranja filtera za šestomjesečno razdoblje bit će 730 m³, odnosno 1460 m³ godišnje, a količina silažnog soka za šestomjesečno razdoblje bit će oko 750 m³, odnosno 1500 m³ godišnje.

Nositelj zahvata raspolaže s 20.900 m³ skladišnog prostora za šestomjesečno razdoblje skladištenja gnojovke, a potrebno je 5.316,5 m³ te stoga ispunjava uvjet iz članka 13. stavak 3. III. Akcijskog programa.

Nadalje, na lokaciji će rekonstrukcijom farme kapaciteta 777,6 UG nastajati 62.208 kg/N/god., odnosno 62,208 t/N/god. Prema članku 9., stavak 1., III. Akcijskog programa u tijeku jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do granične vrijednosti primjene dušika od 170 kg/ha dušika (N). Potrebne poljoprivredne površine za aplikaciju gnojovke iznose 366 ha.

Gnojovka će se rasprostirati na poljoprivredne površine s kojima nositelj zahvata raspolaže na temelju ugovora o koncesiji. Ukupna dostupna površina za aplikaciju gnojovke iznosi 514,09 ha. Tijekom skladištenja gnojovke na lokaciji ne provodi se homogenizacija gnojovke, odnosno provodi se homogenizacija prije izuzimanja gnojovke iz lagune te njezinog apliciranja na poljoprivredne površine. Uzimajući u obzir članak 9. III. Akcijskog programa te dostupne poljoprivredne površine za aplikaciju gnojovke, može se zaključiti da planirana svinjogojska farma ispunjava uvjete navedene u III. Akcijskom programu. Budući da je cilj III. Akcijskog programa radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda i sprečavanja pogoršanja već dostignutog stanja vodnih tijela u pogledu onečišćenja nitratima poljoprivrednog podrijetla, a planirani zahvat ispunjava uvjete u istom, neće doći do utjecaja na vode.

U fazi rekonstrukcije postojećih i izgradnje novih objekata za očekivati je minoran ili nikakav utjecaj na **zrak** prvenstveno pri obavljanju grubih građevinskih zahvata i zidanja, drugim riječima najveći udio utjecaju na zrak su emisije prašine koje su posljedica iskopa temelja objekata, dobave sipkog građevinskog materijala uslijed čega dolazi do emisije prašine sa pristupnih prometnica ili nenatkrivenih teretnih prostora vozila koja prevoze sipki materijal. Kako će tijekom rekonstrukcije i izgradnje na predmetnom području biti povećan broj građevinskih strojeva i teretnih vozila može se očekivati i povećanje emisija plinova izgaranja fosilnih goriva (CO, NO_x, SO₂, CO₂) kao i krutih čestica frakcije PM₁₀. Obzirom na obuhvat planiranih radova navedene emisije neće imati utjecaj na kvalitetu zraka u najbližim naseljima. U fazi korištenja zahvata, uslijed primarnih tehnoloških procesa na farmi, odnosno od tova svinja u predmetnim proizvodnim objektima, očekuje se nastanak amonijaka (NH₃). U svrhu preciznije analize utjecaja predmetnog zahvata na zrak izrađen je model disperzije, odnosno širenja onečišćujuće tvari u zraku tijekom rada farme, uzimajući u obzir karakteristike ispusta te obilježja klime promatranog područja. Za potrebe izrade navedenog modela korišten je programski paket za disperzijsko modeliranje AERMOD View koji pri radu primjenjuje disperzijske modele Američke agencije za zaštitu okoliša (eng. United States Environmental Protection Agency, US EPA). Podaci o klimi promatranog područja dobiveni su na temelju WRF (eng. Weather Research and Forecasting) modelskog sustava. WRF je modelski sustav za numeričko modeliranje i prognoziranje stanja atmosfere na svim prostornim skalama te je prepoznat kao standard u području izrade vremenskih prognoza, klimatskih projekcija te u izradi modela kvalitete zraka. Amonijak nastaje tijekom mikrobiološke razgradnje dušika sadržanog u gnojovci te se njegov utjecaj ogleda se u potencijalnom nastanku neugodnih mirisa u osjetljivim receptorima. Farma Lipine sadrži 4 objekta unutar kojih je raspoređeno 48

ventilatora, po 12 ventilatora u svakom objektu, svaki kapaciteta usisa 14.130 m³/h i nominalnog promjera 650 mm. Navedeni ventilatori prepoznati su kao ispusti amonijaka u zrak te uzeti u obzir prilikom izrade modela širenja amonijaka (NH₃). Prema rezultatima proračuna širenja onečišćujuće tvari NH₃, najviša vrijednost NH₃ za vrijeme usrednjavanja od 24 sata iznosi 14,07 µg/m³ kod najbližeg stambenog objekta naselja Lipine. Također su definirane vrijednosti NH₃ kod slijedećih najbližih stambenih objekata naselja Lipine te iste iznose 7,13 µg/m³ jugoistočno na udaljenosti od oko 450 m od lokacije najbližeg objekta za to te 2,97 µg/m³ sjeverozapadno na udaljenosti od oko 1 km od lokacije najbližeg objekta za to. S obzirom da su izračunate vrijednosti daleko ispod propisanih graničnih vrijednosti, ne očekuje se značajan negativan utjecaj rada farme na kvalitetu zraka, niti na stanovništvo okolnih naselja.

Osim emisija amonijaka (NH₃), iz proizvodnih objekata se javljaju emisije prašine. Kako bi se smanjile emisije prašine iz svakog proizvodnog objekta, primjenjivat će se sljedeće tehnike: sustav za držanje životinja bez upotrebe stelje na potpuno rešetkastom podu što je povezano s manjim emisijama prašine, hranjenje životinja je po volji ovisno o fazi tova, automatska hranidba životinja zatvorenim sustavom dopreme hrane do hranilica, sustav ventilacije je automatski, računalno reguliran koji održava optimalnu brzinu strujanja. Budući da će se na lokaciji primjenjivati mjere smanjenja emisija prašine ne očekuje se značajan negativan utjecaj rada farme i emisija prašine na kvalitetu zraka, niti na stanovništvo okolnih naselja.

S obzirom na sve navedeno, a uzimajući u obzir primijenjenu tehnologiju tova svinja te klimatološka, krajobrazna i reljefna obilježja promatranog područja, u slučaju normalnog rada farme ne očekuje se značajan negativan utjecaj predmetnog zahvata na kvalitetu zraka, kao ni na stanovništvo okolnih naselja.

Smjernice Europske komisije, Smjernice za voditelje projekata: Kako povećati otpornost ranjivih ulaganja na klimatske promjene, su osmišljene kao alat koji može pomoći smanjiti gubitke izazvane klimatskim promjenama u okviru javnih, privatnih i javno - privatnih ulaganja te tako povećati otpornost investicijskih projekata, ali i gospodarstava. Vrste investicija i projekata kojima su ove Smjernice namijenjene navedene su u Prilogu I. Planirani zahvat rekonstrukcija i izgradnja građevina za intenzivan tov svinja nije na navedenom popisu. Na navedenom popisu nema djelatnosti stočarske proizvodnje koja će se odvijati na lokaciji zahvata. Slijedom navedenog, **klimatske promjene** neće imati utjecaja na predmetni zahvat, kao ni na djelatnost koja se odvija na lokaciji zahvata te stoga nije potrebno primjenjivati Smjernice za voditelje projekata: Kako povećati otpornost ranjivih ulaganja na klimatske promjene.

Prema dokumentu izdanom od strane Europske investicijske banke (European Investment Bank, EIB Project Carbon Footprint Methodologies – Methodologies for the Assessment of Project GHG Emissions and Emission Variations, Version 11.1, July 2020.), u tablici 1. navedeni su primjeri kategorija projekata za koje je potrebna procjena stakleničkih plinova. Predmetni zahvati ne nalazi se u navedenoj tablici kao projekt za koji je potrebno provesti procjenu stakleničkih plinova.

Budući da se Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021. – 2027. (2021/C 373/01) vežu na dokument EIB Project Carbon Footprint Methodologies, a prema navedenom dokumentu predmetni zahvat se ne nalazi u tablici 1. projekata za koje je potrebna procjena stakleničkih plinova može se zaključiti da zahvat neće imati utjecaja na klimatske promjene te nije potrebno primjenjivati Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021. – 2027. (2021/C 373/01).

Na lokaciji planiranog zahvata već je nastupila određena prenamjena i promjena u **krajobrazu** u vidu postojećih objekata svinjogojske farme koji se nalaze na predmetnoj lokaciji. Planirana

rekonstrukcija će u manjoj mjeri utjecati na geometriju prostora, morfološke karakteristike i očuvanje dominantnih prostornih pojava. Neravnoteža u promijenjenom odnosu prirodnog ambijenta nasuprot izgrađenog te narušavanje vizura djelomično se mogu izbjeći hortikulturnim uređenjem parcele prikladnim odabirom završnih slojeva fasadnih zidova i krovova te prikladnom izvedbom ogradnog zida. Nakon rekonstrukcije i u fazi korištenja planiranog zahvata, a s obzirom na projektiranu arhitekturu objekta te u užem smislu lokalnog krajobraza u kojem je već primjetan antropogeni utjecaj kroz postojeće objekte koji se nalaze na lokaciji, utjecaj zahvata na krajobraz se smatra zanemarivim.

Na području zahvata, kao ni u njegovoj neposrednoj okolini, nema zaštićene **kulturne i povijesne baštine**.

Tijekom izvođenja radova može se očekivati povećano opterećenje **bukom** zbog prisutnosti radnih strojeva i mehanizacije te prilikom demontaže stare i postavljanja nove opreme. Povećanje buke tijekom izvođenja radova je privremenog karaktera. Predviđeno je obavljanje radova u objektima samo tijekom dnevnog razdoblja. Pri odabiru strojeva i opreme koji pri radu stvaraju buku vodit će se računa da buka bude što manja te se ne predviđa povećanje razine buke u okolišu iznad propisanih vrijednosti. Tijekom korištenja, odnosno u periodu rada farme buka povremenog karaktera na lokaciji se javlja prilikom transporta (dopreme sirovina i otpreme gotovih proizvoda), prilikom korištenja poljoprivredne mehanizacije i odvijanja ostalih redovnih radnih procesa i aktivnosti na lokaciji. Buka na lokaciji će nastajati i prilikom rada opreme (ventilatori na objektima), kao i od glasanja životinja na farmi. Prijevoz koji se odvija na lokaciji je planiran, kratkotrajan i povremen. Uredaji ventilacije kao i sva mehanizacija redovito se kontroliraju i održavaju kako u radu ne bi došlo do povećane emisije buke. Nakon rekonstrukcije će se provesti mjerenje ekvivalentnih razina buke u okolini farme u dnevnim uvjetima za vrijeme uobičajenog režima rada farme.

Tijekom građevinskih radova na lokaciji (rekonstrukcije postojećih objekata i izgradnja novih objekata) doći će do nastajanja opasnog te neopasnog **otpada**. Sav otpad koji nastaje tijekom rekonstrukcije objekta posjednik građevnog otpada će razvrstavati po vrsti te privremeno skladištiti na za to predviđeno mjesto na lokaciji. Po završetku građenja otpad uz prateće listove o otpadu predat će se ovlaštenoj osobi. Prilikom izvođenja radova posebna pažnja će se obratiti na stare dijelove konstrukcije i kanalizacijskih i vodovodnih cijevi koje mogu biti od azbest-cementa (17 06 05*-građevni materijali koji sadrže azbest). Krovni pokrov na objektima koji su predmet rekonstrukcije je limeni, odnosno pokrov nije od azbest-cementnih ploča.

Izvođač radova građenja, odnosno rekonstrukcije građevine i fizička osoba čijom aktivnošću je nastao azbestni otpad dužan je pripremiti izdvojeni azbestni otpad za prijevoz s lokacije na kojoj je taj otpad nastao na način da se spriječi ispuštanje azbestnih vlakana korištenjem zatvorenog spremnika, odnosno čvrstih vreća za građevinski otpad ili omatanjem odgovarajućom folijom. Osoba koja prevozi azbestni otpad na zbrinjavanje ovlaštenoj osobi dužna je poduzeti sve nužne mjere kako bi se spriječilo svako ispuštanje azbestnog otpada, azbestnih vlakana i azbestne prašine u okoliš prilikom prijevoza, utovara i istovara tog otpada. Ukoliko na gradilištu budu prisutan građevni otpad od azbesta, isti predstavlja opasni otpad (17 06 05*-građevni materijali koji sadrže azbest) te potrebno je primjenjivati prethodno navedene odredbe tijekom demontaže predmetnog opasnog otpada. Prilikom slanja pošiljke otpada pošiljatelj je dužan uz pošiljku predati potpisom ovjeren prateći list.

Tijekom rada na lokaciji zahvata potencijalno mogu nastati slijedeće vrste otpada: miješani komunalni otpad, ključni broj 20 03 01, papir i karton, ključni broj 20 01 01, ostali otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije, ključni broj

18 02 02*. Ostali otpad čije sakupljanje i odlaganje podliježe specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije – ključni broj 18 02 02*, čini otpad iz veterinarskih zahvata i ambalaža od lijekova. U objektu garderobno-sanitarnog bloka se nalazi prostor ambulante koja je u zakupu od strane društva Miagro VETERINA d.o.o. koja obavlja veterinarske usluge na predmetnoj farmi i koja preuzima navedeni otpad te isti predaje osobi koja obavlja djelatnost gospodarenja otpadom. Otpad koji će nastajati na lokaciji, papir i karton (ključni broj 20 01 01), miješani komunalni otpad (ključni broj 20 03 01) će se skladištiti na lokaciji odvojeno po vrsti otpada, u primarnim spremnicima do predaje ovlaštenoj osobi. Primarni spremnici za skladištenje neopasnog otpada moraju biti izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada, izrađeni na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka i po potrebi nepropisno zatvaranje i označeni čitljivom oznakom koja sadrži podatke o nazivu posjednika otpada, ključni broj i naziv otpada. Sve vrste otpada koje nastaju korištenjem zahvata će se predavati na uporabu te ako to nije moguće, na zbrinjavanje osobi ovlaštenoj za preuzimanje pošiljke otpada u posjed. S obzirom na prethodno opisani način gospodarenja otpadom u skladu s zakonima i propisima koji reguliraju gospodarenje otpadom, ne očekuje se utjecaj otpada na okoliš.

Pristup na farmu trenutno se ostvaruje putem postojećeg kolnog prilaza s lokalne ceste LC 44042. Zahvatom je predviđena rekonstrukcija svih prometnih (manipulativnih) površina unutar farme. Projektom su prometnice podijeljene na 3 osi – zapadni ulaz kroz dezbarijeru, prometnica jug-sjever oko objekata farme te spojna prometnica između trenč silosa i objekata za tov zapad-istok. Predviđen je jednosmjernan (kružni) smjer kretanja vozila unutar farme s okretnicama za tegljače i kamione s prikolicama. Lokalna cesta LC44042 se zapadno spaja na državnu cestu DC53. Udaljenost državne ceste DC53 od lokacije planirane farme je oko 970 m. Prema fluktuaciji prometa na predmetnoj lokaciji nakon realizacije zahvata, očekuje se povećanje **prometa** u odnosu na postojeći promet za oko manje od 1 % vozila/dan. U odnosu na prosječan godišnji dnevni promet na državnoj cesti DC53 od oko 2015 vozila/dan, realizacija planiranog zahvata neće predstavljati značajno povećanje prometnog opterećenja.

Lokacija planiranog zahvata se nalazi na području lovišta XIV/176 Ribnjak. Budući da je u užem obuhvatu, odnosno na lokaciji planiranog zahvata nalazi postojeća farma te u okruženju obrađene poljoprivredne površine, na navedenom području je izražen antropogeni utjecaj. Zbog navedenog postojećeg antropogenog utjecaja u okruženju lokacije zahvata (buka, kretanje strojeva i ljudi), ista je već uzrokovala preseljenje lovne divljači u mirnija susjedna staništa. Sukladno prethodno navedenom, nakon realizacije i tijekom korištenja planirane farme neće doći do utjecaja na lovnu **divljač**.

Na lokaciji zahvata i u neposrednom užem području oko lokacije nema šuma. Lokaciji zahvata najbliži odsjek privatnih šuma na udaljenosti od oko 0,5 km. Sukladno navedenom, utjecaja na **šume** tijekom izvođenja radova te tijekom korištenja neće biti.

U okruženju planiranog zahvata nalaze se poljoprivredne površine. Predmetni zahvat je rekonstrukcija koja će se odvijati na prostoru postojeće farme. Budući da je izvođenje zahvata planirano unutar lokacije postojeće farme, te da se zahvatom neće zadirati u okolne poljoprivredne površine, predmetni zahvat tijekom izvođenja i korištenja neće imati utjecaja na **poljoprivredu**.

Planirana investicijska aktivnost utjecati će na gospodarski razvoj područja, te će pozitivno utjecati na sociološki i psihološki aspekt okolnog stanovništva. Izgradnjom suvremene farme za tov svinja sukladno propisima Republike Hrvatske i po visokim ekološko

- sanitarnim standardima, ne očekuje se negativan utjecaj na okoliš, pa samim time i negativan psihološki utjecaj na najbliže **stanovništvo**.

Na lokaciji će biti izvedena vanjska rasvjeta, odnosno cestovna rasvjeta na pocinčanim stupovima te lokalna vanjska rasvjeta na pojedinim objektima. Budući da će se prilikom projektiranja vanjske rasvjete poštivati zabrana korištenja izvora svjetlosti bilo koje vrste usmjerenih u nebo, da će vanjska rasvjeta biti projektirana sukladno svjetlotehničkim normama te propisu o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja i propisu o zonama rasvjetljenosti, dopuštenim vrijednostima rasvjetljavanja i načinima upravljanja rasvjetnim sustavima ne očekuje se utjecaj **svjetlosnog onečišćenja** planiranog zahvata.

Sjeveroistočno od lokacije planiranog zahvata, na udaljenosti od oko 160 m od najbližeg proizvodnog objekta nalazi se reprocentar krmača kapaciteta 490 mjesta za krmače i 2688 mjesta za prasid s kojom bi predmetni zahvat mogao potencijalno imati **kumulativni utjecaj**. Navedeni reprocentar je trenutno u izgradnji. Unutar planiranog objekta reprocentra bit će smješteno 28 ventilatora tipa Bid Dutchman CL600, svaki kapaciteta usisa 14 130 m³/h i nominalnog promjera 650 mm. Prepoznati kumulativni utjecaj predmetne farme s prethodno navedenim zahvatom reprocentra ogleda se u potencijalnom nastanku neugodnih mirisa u osjetljivim receptorima. Za potrebe određivanja mogućeg negativnog kumulativnog utjecaja na kvalitetu zraka farme Lipine i reprocentra krmača izrađen je model širenja neugodnih mirisa za amonijak pri maksimalnom kapacitetu, kao najrealnijeg markera emisije neugodnih mirisa. Sukladno modelu širenja neugodnih mirisa, disperzijska koncentracija je puno manja od granične vrijednosti 100 µg/m³ na cijelom području širenja za vrijeme usrednjavanja 24 h. Nadalje, kod najbližeg stambenog objekta zoni zahvata koncentracija amonijaka iznosi maksimalno 14.61 µg/m³ (GV iznosi 100 µg/m³), dok udaljavanjem od područja samog zahvata još više opada te kod sljedećih najbližih stambenih objekata naselja Lipine iste iznose 7,18 µg/m³ jugoistočno i 3,36 µg/m³ sjeverozapadno. S obzirom na primijenjenu tehnologiju uzgoja svinja, klimatskih i krajobraznih obilježja postoji mala mogućnost da neugodan miris amonijaka dopre do naseljenih objekata u slučaju normalnog rada farme. Sukladno prethodno navedenom, može se zaključiti da neće doći do kumulativnog utjecaja farme Lipine i reprocentra krmača u okruženju na najbliže stambene objekte u vidu koncentracija neugodnih mirisa.

Kod **određivanja mjera (A)**, što ih nositelj zahvata mora poduzimati, Ministarstvo se pridržavalo i načela predostrožnosti navedenih u članku 10. Zakona, koji nalaže da se razmotre i primjene mjere koje doprinose smanjivanju onečišćenja okoliša utvrđene propisima i odgovarajućim aktom.

Opća mjera zaštite propisana je u skladu s člankom 40. stavkom 2. točkom 2. i člankom 89.a Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), s člankom 69. stavkom 2. Zakona o gradnji („Narodne novine“, broj 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19).

Mjere zaštite klime i zraka propisane su u skladu sa člancima 6., 35. 39. i 42. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj 127/19, 57/22), člankom 8. Uredbe o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima („Narodne novine“, broj 83/21) i Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2017/302 od 15. veljače 2017. o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT-i), na temelju Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća, za intenzivni uzgoj peradi ili svinja (SL L 70/231).

Mjere zaštite tla i voda propisane su u skladu sa člancima 46., 49., 70., 71., 73. i 75., 78., 92., 95., 81. i 210. Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 66/19, 84/21 i 47/23), člancima 9., 12., 13. i 14. III. Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima

poljoprivrednog podrijetla („Narodne novine“, broj 73/21), člancima 4., 10. i 11. Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda („Narodne novine“, broj 26/20), člancima 3. i 4. Pravilnika o tehničkim zahtjevima za građevine odvodnje otpadnih voda, kao i rokovima obvezne kontrole ispravnosti građevina odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda („Narodne novine“, broj 3/11).

Mjera zaštite bioraznolikosti je u skladu s Zakonom o zaštiti prirode („Narodne novine, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19).

Mjera zaštite krajobraza je u skladu s člankom 6., 7., 10. i 20. Zakona o zaštiti okoliša, Strategiji i akcijskom planu biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske („Narodne novine“, 81/99, 143/08) te Strategiji i akcijskom planu zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine („Narodne novine“, 72/17). Mjere zaštite od opterećenja bukom propisane su u skladu sa člancima 3., 4., 5. i 6. Zakona o zaštiti od buke („Narodne novine“, broj 30/09, 55/13 i 153/13, 41/16, 114/18 i 14/21) i člancima 4, 5. i 15. Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka („Narodne novine“, broj 143/21).

Mjere gospodarenja otpadom propisane su u skladu sa člancima 5., 6., 18., 19., 21., 22. i 24. Zakona o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 84/21, 142/23), člankom 17. i Dodatkom I. Pravilnika o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 106/22).

Mjere zaštite od buke su u skladu s Zakonom o zaštiti od buke („Narodne novine“, broj 30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18, 14/21), Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave („Narodne novine“, broj 145/04), te Pravilnikom o mjerama zaštite od buke izvora na otvorenom prostoru („Narodne novine“, broj 156/08).

Mjera gospodarenja nusproizvodima životinjskog podrijetla Kategorije 1 propisana je u skladu sa člankom 101. Zakona o veterinarstvu („Narodne novine“, broj 82/13, 148/13, 115/18, 52/21, 83/22, 152/22).

Mjera u slučaju nekontroliranog događaja su u skladu s Zakonom o zaštiti od požara („Narodne novine“, broj 92/10).

Mjera zaštite nakon prestanka korištenja propisane je u skladu sa Zakonom o gradnji i Pravilniku o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest („Narodne novine“, broj 69/19).

Nositelja zahvata se člankom 142. stavkom 1. Zakona obvezuje na **praćenje stanja okoliša (B)** posredstvom stručnih i za to ovlaštenih osoba, koje provode mjerenja emisija i imisija, vode očevidnike, te dostavljaju podatke nadležnim tijelima, a obvezan je sukladno članku 142. stavku 6. istog Zakona osigurati i financijska sredstva za praćenje stanja okoliša.

Program praćenja emisija u zrak propisan je u skladu sa člancima 7. i 8. Uredbe o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima („Narodne novine“, broj 83/21) i Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2017/302 od 15. veljače 2017. o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT-i), na temelju Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća, za intenzivni uzgoj peradi ili svinja (SL L 70/231).

Program praćenja emisija u vode i u tlo propisan je u skladu sa člankom 4. i 6. Pravilnika o tehničkim zahtjevima za građevine odvodnje otpadnih voda, kao i rokovima obvezne kontrole ispravnosti građevina odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, člankom 12. III. Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2017/302 od 15. veljače 2017. o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT-i), na temelju Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća, za intenzivni uzgoj peradi ili svinja (SL L 70/231) te Prilozima 6. i 7.B. Uredbe o standardu kakvoće voda („Narodne novine“, broj 96/19, 20/23, 50/23).

Obveza nositelja zahvata pod točkom II. ovog Rješenja proizlazi iz odredbe članka 10. stavka 3. Zakona, kojim je utvrđeno da se radi izbjegavanja rizika i opasnosti po okoliš pri planiranju i izvođenju zahvata moraju primjenjivati utvrđene mjere zaštite okoliša.

Točka III. izreke ovog rješenja utemeljena je na odredbama članka 142. stavka 2. Zakona.

Prema odredbi članka 85. stavka 5. Zakona nositelj zahvata podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš (točka IV. ovog rješenja).

Rok važenja ovog rješenja propisan je u skladu s člankom 92. stavkom 1. Zakona, dok je mogućnost produženja važenja ovog rješenja propisana u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona (točka V. ovog rješenja).

Obveza objave ovog rješenja na internetskim stranicama Ministarstva utvrđena je člankom 91. stavkom 2. Zakona (točka VI. ovog rješenja).

Prilog 1. Pregledna situacija objekata na lokaciji zahvata

